

5.7 Zuid-Kennemerland

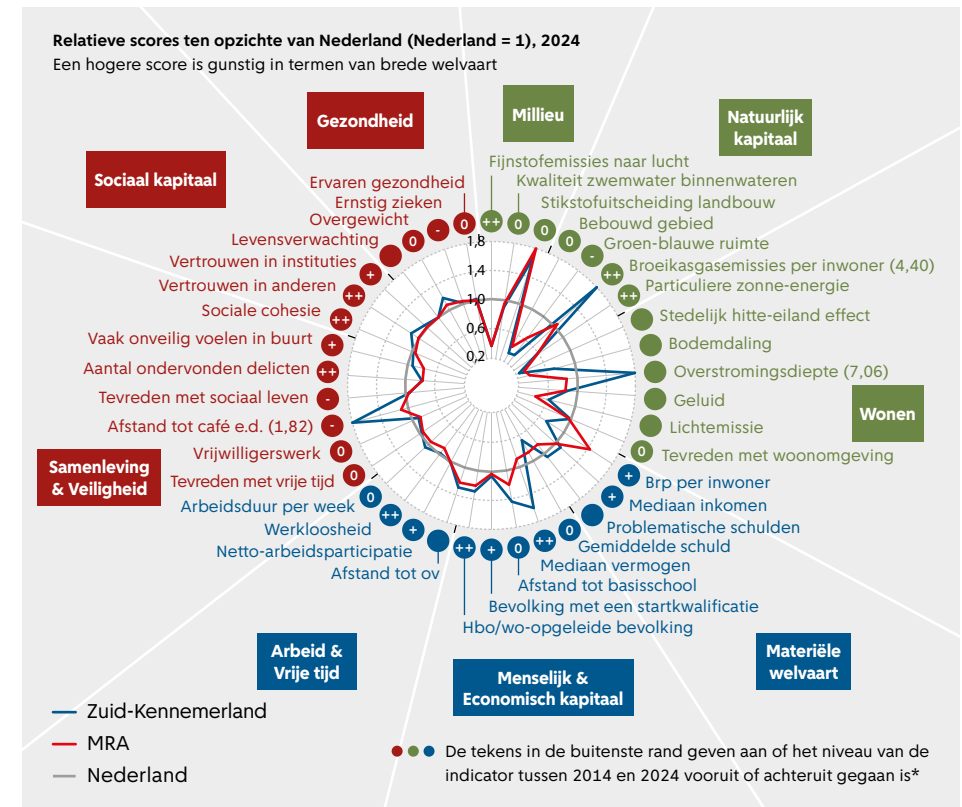
- De deelregio Zuid-Kennemerland bestaat uit de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort.
- Zuid-Kennemerland is in economisch opzicht één van de kleinere deelregio's binnen de MRA. De regio scoort gunstig op bijna alle brede welvaartsindicatoren, met het brp per inwoner als grote uitzondering. De gemiddelde schuld per huishouden is hoog ten opzichte van zowel Nederland als de MRA. Per saldo ontstaat het beeld van een welvarende en ruimtelijk aantrekkelijke regio.
- In 2025 groeide de economie van Zuid-Kennemerland met 1,6 procent. Hiermee lag de economische groei wat onder het gemiddelde van de MRA en Nederland, maar was deze groter dan in 2024.
- De bedrijvigheid in Zuid-Kennemerland vindt voor een belangrijk deel plaats in de sectoren Industrie, Onroerend goed, Zorg, Specialistische zakelijke diensten en Overheid. Tussen 2015-2024 is er binnen nagenoeg alle sectoren sprake geweest van groei, maar Industrie is het hardst gegroeid en laat tegelijk een productiviteitsverbetering zien doordat de werkgelegenheidsgroei minder groot was dan de groei van de toegevoegde waarde.
- De werkgelegenheid nam tussen 2015-2024 gemiddeld met 1,3 procent per jaar toe, met Zorg, Onderwijs, Detailhandel en Overheid als grootste werkgevers. De regio kende in 2024 een netto uitgaande pendelstroom van 17 duizend personen, vooral naar Amsterdam en Amstelland-Meerlanden.

Brede welvaart in Zuid-Kennemerland

Zuid-Kennemerland is een aantrekkelijke woonregio met een sterke landschappelijke en stedelijke kwaliteit. De ligging aan de kust, het duinlandschap en Haarlem als populaire consumptiestad bepalen in belangrijke mate het profiel van de deelregio. De regio heeft relatief weinig broeikasgasemissies in vergelijking met zowel Nederland als de MRA. Ook de sociaal-economische uitgangspositie is sterk. Zuid-Kennemerland heeft relatief veel vermogende huishoudens, huishoudens

Fig. 1 Brede welvaart in Zuid-Kennemerland

* -- achteruitgang groter dan 1,5 procent; - achteruitgang tussen 0,5 en 1,5 procent; 0 verandering tussen -0,5 en +0,5 procent; + vooruitgang tussen 0,5 en 1,5 procent; ++ vooruitgang groter dan 1,5 procent.

NB. Voor de leesbaarheid van de figuur zijn onder- en bovengrenzen gehanteerd. Wanneer de score onder 0,2 of boven 1,8 uitkomt, is deze bij de indicator vermeld.

Bron: CBS (bewerking Vrije Universiteit Amsterdam)

met relatief hoge besteedbare inkomens en een laag aantal huishoudens met problematische schulden. Weliswaar is de gemiddelde schuld van huishoudens hoog, maar hier zullen hypotheeken zwaar in meewegen. De regio beschikt over een breed voorzieningenaanbod, waaronder een korte afstand naar basisscholen, cafés e.d. en ov. Hoewel de MRA gemiddeld genomen al redelijk goed scoort op deze indicatoren, ligt het niveau in Zuid-Kennemerland nog een stuk hoger. Daarnaast scoren inwoners gunstig op gezondheidsindicatoren en is de sociale cohesie en het vertrouwen in instituties en andere mensen relatief hoog en stijgend. De beroepsbevolking bevat relatief veel hbo/wo-opgeleiden.

Tegelijkertijd scoort Zuid-Kennemerland op enkele brede welvaartsindicatoren minder goed. Er zijn relatief veel fijnstofemissies ten

Tabel 1 Kerngegevens Zuid-Kennemerland

		2024		2019	2021	2022	2023	2024	2025
		aantal	aandeel in MRA in %	jaarlijkse groei in %					
Bruto regionaal product	mld euro	10,5	4,6	-0,6	4,1	7,6	-1,8	1,0	1,6
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	85	5,9	-0,2	-1,6	2,7	4,2	0,5	0,1
Werkzame personen	x 1.000	111	6,5	0,0	0,7	3,8	1,2	2,1	
Bevolking	x 1.000	237	8,9	0,8	0,1	0,8	1,1	0,6	0,2
Potentiële beroepsbevolking	x 1.000	172	8,5	0,6	0,0	0,6	0,6	0,6	0,0
Beroepsbevolking	x 1.000	133	8,6	0,0	0,0	2,4	2,3	0,8	0,0
Werkzame beroepsbevolking	x 1.000	128	8,6	0,8	1,7	1,7	3,3	0,8	0,0
Inkomen en opleiding		Regio	MRA						
Gem. gest. huishoudinkomen	dzd euro	49,2	45,2	6,9	4,5	-5,9	10,3	0,5	
Basisopgeleid	in %	17,7	19,2						
Mbo-opgeleid	in %	28,5	32,5						
Hbo/wo-opgeleid	in %	53,8	48,3						
		aandeel in %							
Bruto-participatiegraad	in %	77,3	77,0	74,4	74,6	75,9	77,2	77,3	77,3
Werkloosheid	in %	3,8	4,1	4,3	4,1	3,5	3,6	3,8	3,9

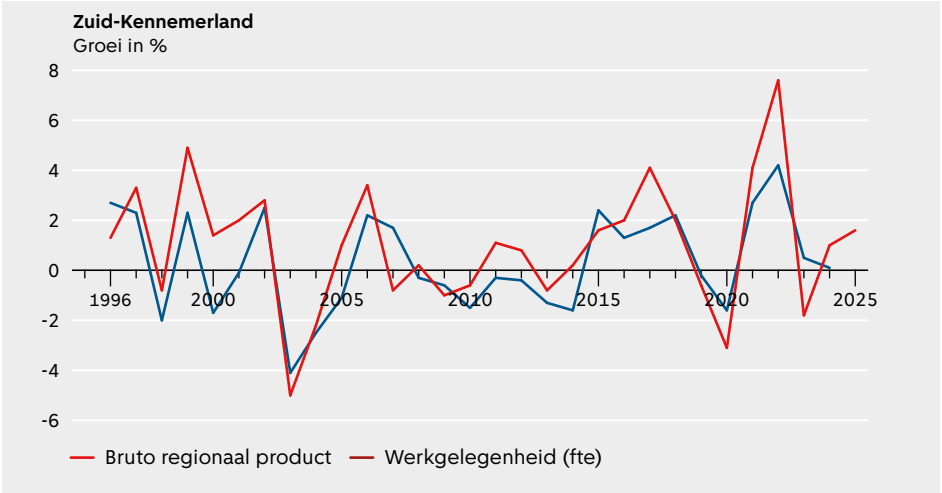
Bron: CBS (bewerking TNO/SEO Economisch Onderzoek)

opzichte van Nederland. Ten opzichte van Nederland scoort de deelregio iets minder op criminaliteitscijfers en het gevoel van veiligheid, maar binnen de MRA scoort Zuid-Kennemerland hierop juist weer iets beter. Eenzelfde patroon zien we ook voor indicatoren als tevredenheid met vrije tijd en sociaal leven. Niettemin blijft het beeld van een welvarende en ruimtelijk aantrekkelijke regio overheersen.

De economie van Zuid-Kennemerland

De meest recente groeicijfers van het CBS geven aan dat de economische groei in Zuid-Kennemerland in 2025 1,6 procent bedroeg. Dit is iets lager dan de gemiddelde groei in de MRA en Nederland die beide met 1,8 procent groeide. Wel is er hiermee sprake van een versnelling ten opzichte van de groei in 2024. In dat jaar keerde met 1,0 procent de groei weer terug na krimp in 2023. De economie van Zuid-Kennemerland werd voor de pandemie al gekenmerkt door een wisselend patroon van krimp en groei. De werkloosheid is iets opgelopen naar 3,9 procent in 2025, maar is daarmee nog altijd relatief laag en bevindt zich onder het MRA-gemiddelde. In verhouding tot de omvang van de (beroeps)bevolking brengt Zuid-Kennemerland weinig brp voort. Nu werken relatief veel inwoners buiten de regio en zijn zowel de inkomens als vermogens van huishoudens hoog. In tabel 1 blijkt dit uit de omvang van het gemiddelde

Fig. 2 De economie van Zuid-Kennemerland vond in 2025 de weg verder omhoog

Bron: CBS (bewerking TNO)

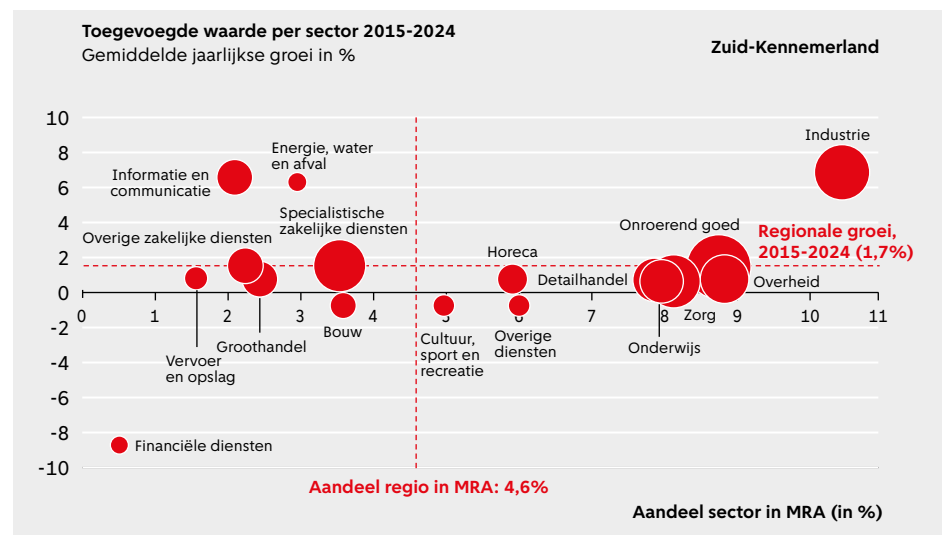
huishoudinkomen, dat hoger is dan het MRA gemiddelde. De afgelopen jaren ontwikkelde dit reële huishoudinkomen zich met uitzondering van 2022 waarin de inflatie uitzonderlijk hoog was bovendien overwegend positief.

Economische ontwikkeling per sector

De bedrijvigheid in Zuid-Kennemerland wordt voor een belangrijk deel gedragen door de sectoren Industrie, Onroerend goed, Zorg en Specialistische zakelijke diensten. Mede doordat Haarlem de provinciehoofdstad is, is ook het aandeel van de sector Overheid relatief groot (zie figuur 3). Gezamenlijk vormen deze vijf sectoren een aanzienlijk deel van de regionale economie.

De toegevoegde waarde in Zuid-Kennemerland groeide in de periode 2015-2024 gemiddeld met 1,7 procent per jaar. De sector Industrie laat daarbij de sterkste groei zien en heeft bovendien een relatief groot aandeel binnen de MRA: ruim tien procent van de industriële activiteiten in de Metropoolregio bevindt zich in Zuid-Kennemerland. Binnen de industrie gaat het onder andere om groei in de farmaceutische industrie, zo blijkt uit de Monitor Werklocaties van de provincie Noord-Holland.

Fig. 3 Sterke groei in ICT en Industrie

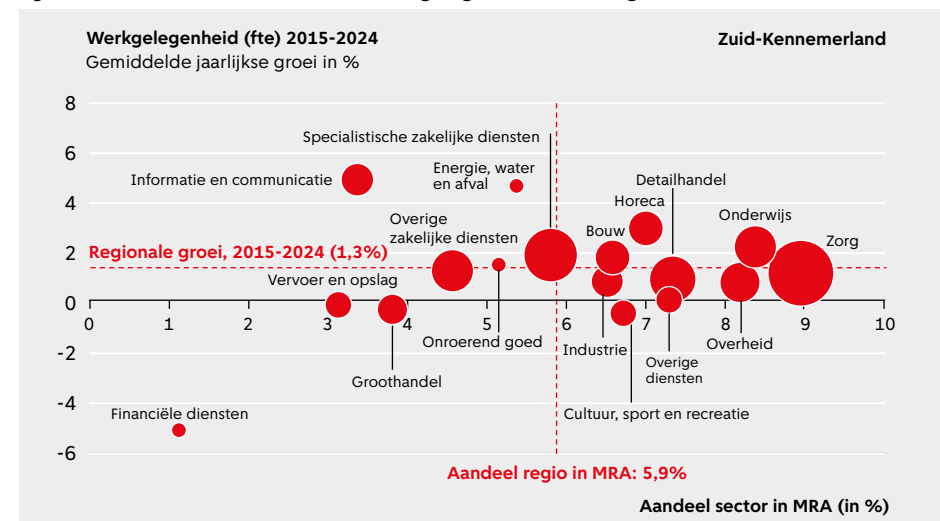

* De bolgrootte (omvang 2024) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)

Ook Informatie en communicatie en Energie, water en afval laten een bovengemiddelde groei van de toegevoegde waarde zien, al zijn deze sectoren relatief kleiner in omvang. Daarnaast zijn sectoren als Onroerend goed, Zorg en Overheid duidelijk vertegenwoordigd in de regionale economie, al ligt de groei daar rond of onder het regionale gemiddelde. In een aantal sectoren blijft de ontwikkeling achter. Zo laten Bouw, Cultuur, sport en recreatie en Onderwijs een lichte daling van de toegevoegde waarde zien. Net als in andere deelregio's is er in Financiële diensten sprake van een duidelijke krimp, wat samenhangt met de verdere concentratie van deze sector in Amsterdam.

Wanneer naar de werkgelegenheid wordt gekeken (zie figuur 4), ontstaat een ander beeld dan bij de ontwikkeling van de toegevoegde waarde. In de periode 2015-2024 nam de werkgelegenheid gemiddeld met 1,3 procent per jaar toe. Aangezien de economische groei sterker was, groeide de arbeidsproductiviteit. Waarbij opgemerkt dient te worden dat ook in Zuid-Kennemerland de trend van vertraging in de arbeidsproductiviteitsgroei zichtbaar is (zie hoofdstuk 4). De grootste werkgevers in de regio zijn Zorg, Onderwijs, Detailhandel en Overheid. In deze sectoren neemt de werkgelegenheid bovendien relatief

Fig. 4 Zuid-Kennemerland biedt veel werkgelegenheid in de zorg

* De bolgrootte (omvang 2024) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)

sterk toe. In de Industrie groeit de werkgelegenheid juist minder sterk dan de toegevoegde waarde. Dit wijst erop dat de sector een productiviteitsverbetering doormaakt. In sectoren als Zorg en Onderwijs is juist het omgekeerde zichtbaar: hier groeit de werkgelegenheid sterker dan de toegevoegde waarde, wat past bij het arbeidsintensieve karakter van deze sectoren.

De relatief gematigde groei van de werkgelegenheid hangt ook samen met het karakter van de regio. Haarlem is de grootste stad van Zuid-Kennemerland en staat bekend als een aantrekkelijke woonstad met veel voorzieningen. Veel inwoners werken echter buiten de regio, met name in Amsterdam en andere nabijgelegen steden. Hierdoor groeit de regionale werkgelegenheid minder snel dan in andere delen van de MRA.

Forensen (woon-werkverkeer)

In 2024 werkten er in Zuid-Kennemerland 111 duizend personen. De werkzame beroepsbevolking telde in hetzelfde jaar 128 duizend personen, waardoor er sprake is van een netto uitgaande pendelstroom van 17 duizend personen. Iets meer dan de helft van het aantal werkzame personen in Zuid-Kennemerland betreft eigen inwoners (58 duizend personen). Hierin zien we de link met het relatief lage brp per inwoner terug: het grootste deel van de werkzame inwoners van Zuid-Kennemerland verdient het (relatief hoge) inkomen buiten de woonregio. Een groot deel van de werkzame inwoners reisde voor werk naar Amsterdam (27 duizend personen), Amstelland-Meerlanden (17 duizend personen), gebieden buiten de MRA (19 duizend personen) en IJmond (5 duizend personen). Van de inkomende pendelstromen kwam een groot deel van buiten de MRA (20 duizend personen), IJmond (12 duizend personen), Amstelland-Meerlanden (10 duizend personen) en Amsterdam (8 duizend personen). De forensentroom van en naar Zaanstreek-Waterland is klein. Er zijn vrijwel geen pendelstromen tussen Zuid-Kennemerland en respectievelijk Gooi en Vechtstreek en Almere-Lelystad.

Een kaartje met de grafische weergave van de pendelstromen van en naar Zuid-Kennemerland is te vinden in hoofdstuk 4.

